

บทที่ ๖

บทสรุปและขอเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาเรื่องความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรนั้น ปรากฏว่าบิดามารดาในชนบทส่วนใหญ่ยังมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่ำ คือ ชั้นประถมศึกษา ป.๑ - ป.๓ ร้อยละ ๕๖.๓ ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูงคือ ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป ร้อยละ ๒๔.๐ ทั้งนี้ได้หมายความว่าความว้าประชากรในชนบทไม่สนใจที่จะให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูง แต่อาจจะเนื่องมาจากปัจจัยทางค่านิยมที่มีความจำเป็นในคานการดำรงชีพอยู่ในชนบท มีความสำคัญมากกว่าจึงอาจยังผลให้ประชากรในชนบทคิดถึงเรื่องนั้น ๆ ก่อน ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นได้แก่

ปัจจัยทางค่านิยมประชากรได้แก่จำนวนบุตรของแต่ละครอบครัว พบว่า ครอบครัวที่มีบุตรจำนวน ๓ - ๔ คน มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงที่สุด และบิดามารดาในกลุ่มอายุ ๓๐ - ๓๙ ปี มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงกว่าครอบครัวที่มีอายุน้อย (๒๐ - ๒๙ ปี) และครอบครัวที่มีอายุมาก (๔๐ ปีขึ้นไป) เมื่อศึกษาถึงความต้องการมีบุตรเพิ่มกับครอบครัวที่ไม่ต้องการบุตรเพิ่มกลับพบว่า ครอบครัวที่ไม่ต้องการจะมีบุตรเพิ่ม มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงกว่าครอบครัวที่ต้องการบุตรเพิ่มเล็กน้อย ส่วนการย้ายถิ่นของครอบครัวนั้นมีผลต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร กล่าวคือ ครอบครัวที่เคยย้ายถิ่นมากกว่า (สามครั้งขึ้นไป) มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาสูงกว่าครอบครัวที่เคยย้ายถิ่นน้อยกว่า (ต่ำกว่าสามครั้งลงมา) หรือไม่เคยย้ายถิ่นเลย และครอบครัวที่ไม่เคยย้ายถิ่นเลยต่างก็มีความต้องการให้บุตรของคนได้รับการศึกษาในระดับต่ำ (ป.๑ - ป.๓) มากที่สุด

ปัจจัยทางค่านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีความ
 มุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับต่ำกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ และกลุ่มอาชีพค้าขาย
 ส่วนใหญ่มีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูงมากที่สุด เมื่อศึกษาถึงความมุ่ง
 หวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรตามระดับฐานะของครอบครัว ก็พบว่าครอบครัวที่มี
 ฐานะที่ส่วนใหญ่มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปมากกว่า
 ครอบครัวที่มีระดับฐานะจน อัตราส่วนของความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับ
 ชั้นมัธยมศึกษานี้จะลดลงตามลำดับของระดับฐานะของครอบครัว และยังพบอีกว่า
 ประชากรในชนบททั้งที่เป็นเกษตรกรและไม่ใช่เกษตรกร มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์เป็นจำนวน
 มาก มีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสูงกว่าเกษตรกรและไม่ใช่เกษตรกรกลุ่มที่
 มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินจำนวนน้อย

ปัจจัยทางค่านสังคมที่นำมาศึกษา ได้แก่ระดับการศึกษาของบิดามารดาและการ
 ติดต่อกับโลกภายนอก พบว่า การศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับระดับความมุ่ง
 หวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก กล่าวคือ บิดาที่ได้รับการศึกษาจบชั้น
 ป.๔ ขึ้นไปส่วนใหญ่จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป
 บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาค่ากว่าชั้น ป.๔ และที่ไม่เคยได้รับการศึกษาส่วนใหญ่มีความ
 มุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา และการศึกษานี้ยังพบอีกว่า
 บิดาที่เคยเดินทางไปติดต่อกับเขตเมืองบ่อยครั้ง จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษา
 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปสูงกว่าบิดาที่เดินทางไปติดต่อกับเขตเมืองน้อยครั้ง หรือบิดา
 ที่ไม่เคยไปเลย เมื่อศึกษาถึงลักษณะความใกล้ชิดไกลจากชุมชนตลาดก็พบว่า ผู้ที่อยู่ในชุม
 ชนหรือตลาดมักจะมีความต้องการให้บุตรของตนได้รับการศึกษาสูงกว่าผู้ที่อยู่ไกลจากตัว
 ตลาดหรือชุมชน

การศึกษาในครั้งนี้อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจสังคมและประชากร มีผลต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร โดยที่ครอบครัวซึ่งมีบุตร ๓ - ๔ คน และมีระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกับปานกลาง มีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาในระดับสูง ส่วนครอบครัวที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีความต้องการให้บุตรของตนได้รับการศึกษาในระดับต่ำ